

Handläggare:
Inger Outzen
Telefon: 08-508 100 53

Till
Östermalms stadsdelsnämnd

Underlag för budget 2016 med inriktning 2017 och 2018

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden fastställer underlag för budget 2016 med inriktning 2017 - 2018 samt överlämnar det till Kommunstyrelsen.
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Teenie Bennerholt
tf stadsdelsdirektör

Marianne Snell
avdelningschef
Äldreomsorg

Eva Broström
avdelningschef
Barn och Ungdom

Jan Rönnerberg
avdelningschef
Socialtjänst

Staffan Odencrants
personalchef

Roger Mellroth
ekonomichef

Bakgrund

Enligt Kommunallagen ska kommunens budget innehålla en plan för ekonomin för en period av tre år. Av nämndens underlag ska framgå vilka frågor som påverkar verksamhetens utveckling och ekonomi under perioden med utgångspunkt kommunfullmäktiges inriktningsmål, förändringar i omvärlden samt analyser av den egna verksamheten.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats i samråd med samtliga enheter och avdelningar inom stadsdelsförvaltningen. Samverkan sker med de fackliga organisationerna den 7 april samt med de lokala funktionshinders- och pensionärsråden.

Bilagor

Bilaga 1: 2015-168-1.1. Bilaga 1 Sdn10.xlsx

Bilaga 2: 2015-168-1.1. bilaga 2 Genusbudgetering.docx

Bilaga 3: 2015-168-1.1. Bilaga 3 Äldreboendeplan innerstaden 2016-2018.docx

Bilaga 4: 2015-168-1.1. Bilaga 4 Parkplan_2016-18.xlsx

Bilaga 5: 2015-168-1.1. Bilaga 5 GA parken_2016-18.xlsx

Bilaga 6: 2015-168-1.1. Bilaga 6 Ellen Keys park_2016-18.xlsx

Bilaga 7: 2015-168-1.1. Bilaga 7 Finlandsparken 2016-18.xlsx

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	4
1.1 Ett Stockholm som håller samman.....	4
1.2 Ett klimatsmart Stockholm.....	4
1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm.....	5
1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	5
2 Nämndens verksamhetsområde	5
2.1 Förskoleverksamhet	5
2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid	7
2.3 Äldreomsorg.....	8
2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning.....	9
2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri	10
2.6 Stadsmiljöverksamhet	12
2.7 Ekonomiskt bistånd.....	12
2.8 Arbetsmarknadsåtgärder	13
2.9 Övrigt	Error! Bookmark not defined.
3 Sammanfattande ekonomisk analys.....	15
3.1 Drift.....	15
3.2 Investeringar.....	16
4 Övriga redovisningar	17
5 Lokalförsörjningsplan.....	18
5.1 Inledning	18
5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler	18
5.3 Kapacitetsbeskrivning.....	18
5.4 Förändringar i lokalbeståndet.....	19
5.5 Kostnadsutveckling.....	20
5.6 Effektiviseringsmöjligheter.....	20
5.7 Övrigt	21

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Här redovisas nämndens strategiska satsningar under respektive inriktningsmål.

1.1 Ett Stockholm som håller samman

- Alla barn och unga ska ha jämlika uppväxtvillkor
- Nyrekrytera och behålla kompetenta förskollärare samt erbjuda vidareutbildning till alla personalkategorier (inom förskola)
- Utbilda all förskole- och fritidspersonal i normkritiskt förhållningssätt
- Förebyggande och tidiga insatser på hemmaplan till barn och ungdomar prioriteras
- Bygga ut förskoleplatser för att möta kommande behov och uppfylla barnomsorgsgarantin
- Bidra till stadens utbyggnad av gruppboheter och serviceboheter
- Möjliggöra för äldre att bo kvar hemma så länge de vill genom ökad specialisering och ett teambaserat arbetssätt inom hemtjänsten
- Kompetensutveckling för att möta äldre med särskilda behov såsom personer med demenssjukdom, äldre med psykisk ohälsa och/eller missbruk
- Äldreomsorgen ska arbeta för att fler äldre som bor ensamma hemma ges möjlighet att delta i gemenskap och i de aktiviteter som erbjuds.
- Samverkan mellan olika vårdgivare ska säkerställa en trygg och sammanhållen vård och omsorg.
- Utveckla samarbeten med frivilligorganisationer och föreningar i arbetet med sociala insatsförebyggande verksamheter för stadsdelens äldre
- Personer utsatta för våld i nära relationer ska erbjudas stöd
- Arbeta mot hemlöshet
- Arbeta med trygghetsskapande- och brottsförebyggande insatser
- Arbeta för att skapa långsiktigt hållbara, tillgängliga, jämställda och trygga parker.
- Arbeta i stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden, med fokus på stadsdelsnämndens verksamheter

1.2 Ett klimatsmart Stockholm

- Informera och utbilda medarbetarna i miljöfrågor för att öka medvetenheten och engagemanget i miljöarbetet.
- Arbeta för miljömedvetna, kemikaliesmarta och giftfria verksamheter
- Synliggöra och arbeta systematiskt med att förstärka ekosystemtjänsterna i parker och grönområden inom stadsdelsområdet.
- Vidareutveckla arbetet med att skapa en kemikaliesmart förskola med minskad exponering för kemikalier
- Skötseln av grönområden ska stärka biologisk mångfald och rekreativa kvaliteter
- Sänka klimatpåverkande utsläpp genom minskad energiförbrukning,
- Öka sorteringen av matavfall i nämndens verksamheter till biologisk hantering.
- Utveckla en strategi för att uppnå 50 % ekologiska livsmedel inom verksamheterna
- Se över möjligheterna att förbättra gång- och cykelkommunikationen i stadsdelen

1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

- En budget i balans med sund ekonomi, systematisk uppföljning och klok resursanvändning
- Upprätthålla ett effektivt lokalutnyttjande
- Öka antalet individer som går vidare från försörjningsstöd till egen försörjning och särskilt stödja dem som står långt från arbetsmarknaden.
- Sänka sjukfrånvaron, rekrytera och behålla kompetent personal

1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm

- Förstärka brukarinflytandet i alla verksamheter samt förbättra bemötande och tillgänglighet
- Barns tankar och synpunkter ska vara avgörande i beslut som berör dem
- Utveckla former för ungdomars inflytande (Inrätta ett ungdomsråd)
- Involvera barn i processer och beslut som rör deras vardagsliv och läroprocesser inom förskolan
- Öka tillgänglighet för äldre och personer med funktionsnedsättning
- Arbeta med normkritiskt tänkande, jämställdhet och diskriminering
- Öka förståelsen för flerspråkighet och mångfald
- Utveckla metoder och arbetssätt för att öka engagemang och ansvarskänsla för vår gemensamma parkmiljö
- Utveckla digital teknik och sociala media för ökad kommunikation och dialog med invånarna
- Utveckla den lokala demokratin och arbeta för ett ökat valdeltagande

2 Nämndens verksamhetsområde

2.1 Förskoleverksamhet

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

År→ Ålder↓	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2014- 2018	2014- 2023
0 år	911	962	1008	1026	1043	1081	1111	1108	1085	1077	132	166
1-5 år	3570	3677	3793	3890	3973	4126	4260	4318	4318	4325	403	755

Ökning av antalet inskrivna barn i stadsdelsområdets förskoleverksamhet bedöms fortgå under planperioden. För att möta efterfrågan på nya förskoleplatser på grund av bostadsutbyggnaden föreligger behov av ytterligare förskolelokaler i stadsdelen Norra Djurgårdsstaden.

Se vidare i Lokalförsörjningsplanen.

Personal

I takt med utbyggnaden av förskolor har det blivit svårare att rekrytera förskollärare. Andelen förskollärare i stadsdelsområdets förskolor har minskat från 2013 i jämförelse med 2014. Stadens krav på minst 25 procent förskollärare i varje förskola tillsammans med det långsiktiga kravet på en förskollärandel på 50 procent gör att behovet av att rekrytera fler förskollärare kvarstår. Det är angeläget att göra fortsatta satsningar på vidareutbildning för barnskötare till förskollärare.

Enligt förskolans läroplan har förskollärarna ett utökat ansvar för den pedagogiska verksamheten. Förskollärares yrkeskompetens spelar en väsentlig roll för hur väl förskolan lyckas nå de uppsatta målen. Det finns ett behov av kompetenssatsningar inom ledarskap för förskollärare, speciellt för förskollärare med äldre utbildningar. En sådan kompetensutveckling bör stödjas både lokalt och av staden centralt.

Fortsatt satsning på den nationella rektorsutbildningen för förskolechefer och biträdande förskolechefer.

Ekonomi

Förvaltningen räknar med fortsatt höga kostnader vid utbyggnaden av Norra Djurgårdsstaden, främst i form av lokalkostnader. Översyn och utveckling av förskolornas utemiljöer utifrån stadens uppdrag förväntas ge ökade kostnader.

Införandet av skolplattformen kommer att kräva ekonomiska satsningar i form av kommunikatör, projektledare och utvecklingspedagoger. Även projektet som sådant kommer att medföra höga kostnader.

Arbetet med kemikaliesmarta förskolor medför kostnader i form av personella resurser samt vid utbyte av gamla inventarier och pedagogiskt material.

Det finns ett behov av flertalet satsningar på förebyggande arbete gällande sjukfrånvaron, bland annat genom att stärka friskfaktorer.

Ett arbete med ett riktat stöd till enhetscheferna i förhållande till kort- och långtidssjukfrånvaron samt förhållningssätt när och hur vikarier tas in i verksamheten bör stödjas både lokalt och av staden centralt.

Prioriteringar och effektiviseringar

Verksamheten utvecklas i enlighet med de nationella målen i läroplanen med fokus på det systematiska kvalitetsarbetet. En uppföljning för de finskspråkiga medarbetare som har deltagit i inspirationsutbildningen om yrkesfinska och det finska kulturarvet planeras.

Förskolans värdegrundsarbete och demokratiuppdraget är ett prioriterat område. En kompetenssatsning på genus- och jämställdhetsarbete samt i normkritik kommer att genomföras för all förskolepersonal.

Andelen barn i behov av särskilt stöd är relativt stadig, däremot ökar andelen barn med autismspektrum tillstånd. Ett ökat antal fastställda diagnoser innebär samarbete med fler utomstående aktörer. Även antalet infektionskänsliga barn ökar vilket kräver speciella insatser. Förvaltningen utreder under planperioden hur organisationen för infektionskänsliga barn samt barnomsorg på obekvämt arbetstid kan utformas.

Ett implementeringsarbete kring miljö- och hållbarhetsfrågor enligt miljöprogrammets

intentioner kommer att pågå i Norra Djurgårdsstadens förskolor. En utmaning under uppbyggnadsfasen av en ny stadsdel/nya förskolor är att stärka och utveckla ett arbetssätt kring det hållbara lärandet, med barns inflytande och utforskandets pedagogik som grund. Till detta krävs satsning på pedagogisk handledning av personalen.

2.2 Verksamhet för barn, kultur och fritid

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

År→ Alder↓	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2014- 2018	2014- 2023
6-9 år	2234	2325	2425	2436	2515	2572	2620	2680	2709	2763	281	529
10-12 år	1485	1571	1609	1686	1734	1808	1844	1870	1897	1909	249	424
13-15 år	1316	1394	1504	1568	1639	1688	1775	1811	1850	1871	323	555
16-18 år	1290	1383	1451	1534	1595	1702	1783	1839	1853	1919	305	629

Vid utveckling av området Norra Djurgårdsstaden finns ett behov av ytterligare fritidsverksamhet och mötesplatser i stadsdelområdet. Den planerade parkleken Jackproppen (2017/2018) är tänkt som en resurs för såväl förskolor, barnfamiljer och föreningar i området.

Se vidare i lokalförsörjningsplanen.

Personal

För att skapa trygghet och kontinuitet för barn och unga som deltar i fritidsverksamheten kommer fortsatta satsningar att göras på kompetensutveckling. Det finns ett behov av ökade kunskaper inom genus- och jämställdhetsområdet samt i normkritik för att möta mångfalden av de barn och unga som besöker/deltar i fritidsverksamheten.

Ekonomi

En lagändring gällande tillsyn av folköl och tobak möjliggöra återigen prov köp. Detta ställer krav på organisation och ökade resurser framgent.

Prioriteringar och effektiviseringar

Arbetet för att ge alla barn och unga en trygg, rik, varierad och tillgänglig kultur och fritid fortgår. Specifikt beaktas och utvecklas mötesplatser för flickor och former för tillgänglighet för ungdomar med olika funktionsnedsättning.

Formerna för ungdomars inflytande ska utredas och utvecklas.

Samarbetet inom GASKEFF är fortsatt prioriterat. GASKEFF är ett lokalt nätverk för samverkan där skola, kyrka, ungdomsställen, socialtjänst, brandförsvaret samt fältverksamhet deltar. Föreningen Föräldravandring på Östermalm har samarbete och kontakt med skolor samt med stadsdelsförvaltningen, polis, församlingar och andra berörda organisationer. Föreningen vill säkerställa en verksamhet som bygger nätverk för föräldrar och andra vuxna, att på ett enkelt och synligt sätt vara ett stöd för ungdomar och föräldrar som vistas i stadsdelområdet.

Tidiga och förebyggande insatser prioriteras. Det sker bland annat genom att tillföra

skyddsfaktorer och minska riskfaktorer kring barn och ungdomar. Arbetet mot cannabis är prioriterat. Tillsammans med kollegor i innerstaden kommer stadsdelsområdets fältassistenter att arbeta med psykisk ohälsa bland ungdomar.

Fortsatt prioritering på kultur. Parklekarna och ungdomshuset/Humlanhuset breddar utbudet av kulturaktiviteter samt arbetar aktivt för att kulturen ska få större plats i verksamheterna genom permanenta aktiviteter.

2.3 Äldreomsorg

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

År→ Ålder ↓	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2014- 2018	2014- 2023
65-79 år	1043 2	1068 9	10933	11194	11418	11566	11743	11820	11830	11728	986	1 296
80- år	3755	3737	3720	3740	3773	3847	3941	4077	4291	4567	18	812

De närmaste tre åren sker en befolkningsökning i åldersgruppen 65–79-åringar vilket främst beror på ett högre flyttnetto, förbättrad hälsa samt nybyggnation. Minskningen av gruppen 80 år och äldre som pågått sedan 2001 i stadsdelsområdet fortsätter fram till runt 2017. Antalet äldre över 85 år minskar fram till år 2021/22. Då den yngre andelen äldre ökar, som generellt inte är så omsorgskrävande, och andelen äldre pensionärer blir färre, minskar behoven av äldreomsorg, främst av vård- och omsorgsboende. För att möta efterfrågan av vård- och omsorgsboende på kort och lång sikt har de fyra förvaltningarna i innerstaden tagit fram en äldreboendeplanering för 2016 med inriktning 2017–2018 som redovisas i särskild bilaga.

Personal

För att ge äldre en god vård och omsorg är det viktigt med engagerad och utbildad personal. Det är också viktigt att inspirera unga för jobb inom äldreomsorg. En utmaning är att rekrytera och behålla sjuksköterskor med erfarenhet och adekvat kompetens. Egen regi-verksamheter kommer att ges stöd för att vidareutveckla sina verksamheter. Insatser kommer att göras för att minska sjukfrånvaron inom hemtjänsten. En plan kommer att tas fram för att tillse chefsförsörjningen vid kommande pensionsavgångar. Stor vikt kommer att läggas på att öka kompetensen hos personalen, t.ex. för att möta äldre med demenssjukdom, psykisk ohälsa eller missbruk. Det finns också behov av utbildning inom relationsvård, nutrition, bemötande och social dokumentation. Om vård- och omsorgsboenden vid avtals utgång övergår i stadsdelsnämndens regi krävs en omfattande planering för detta.

Ekonomi

Kostnaderna för vård- och omsorgsboenden förväntas minska i takt med att antalet äldre över 85 år minskar. Även om äldre i alla åldersgrupper ökar på sikt finns det faktorer som pekar på att konsumtionen av äldreomsorg ändå minskar, t.ex. förbättrad hälsa, längre sammanboende, teknisk utveckling samt en generellt förbättrad bostadsstandard och tillgänglighet. Däremot kan ökade kostnader för vård- och omsorgsplatser uppstå till följd av förändringar inom biståndsbedömningen om beslut utifrån ålder, oro och ensamhet. De demografiska förändringarna samt att alla äldre har möjlighet att välja den kommunala hemtjänsten påverkar kundunderlaget för hemtjänsten i egen regi. Antal ärenden inom hemtjänsten följs

kontinuerligt för anpassning av personal och lokaler. Det är viktigt att tidsregistreringssystemet inom hemtjänsten används optimalt för en effektiv resursanvändning.

Prioriteringar och effektiviseringar

Förebyggande arbete och liksom uppsökande verksamhet är prioriterade uppgifter. Fokus kommer att vara på de öppna sociala träffpunkterna med olika kultur och friskvårdsaktiviteter. Samarbeten med frivilligorganisationer kommer att fortsätta för att främja sociala insatsförebyggande verksamheter för stadsdelens äldre.

Verksamheterna ska genomsyras av tillgänglighet och gott bemötande. Arbetet med att konkretisera stadens värdegrund i det dagliga arbetet kommer att fortgå. Insatser kommer att göras för att öka nöjdheten med maten och måltidssituationen samt öka utevistelsen.

En väl fungerande hemtjänst är grunden för att äldre ska ha möjlighet att kunna bo kvar i sin bostad. Hemtjänsten inriktas på specialisering, kompetensutveckling och ett teambaserat arbetssätt. Bemanningen ska planeras så att den äldre så långt som möjligt får hjälp av samma personal. Vidareutveckling av anhörigstöd, tillsammans i innerstaden, är viktigt för att underlätta för dem som vårdar en närstående i hemmet.

En tydlig tendens är att äldre med särskilda behov såsom utvecklingsstörning, psykiska problem, missbruk och sociala problem lever längre. Det ställer krav på äldreomsorgen att utöver traditionella insatser som hemtjänst, särskilt boende och dagverksamhet även tillhandahålla mer anpassat stöd och specialistkompetens.

En god samverkan mellan landstingets öppen- och slutenvård ska säkerställa att äldre får en trygg och sammanhållen vård och omsorg. Fortsatt arbete utifrån den lokala samverkansöverenskommelsen kommer att ske. Arbetet med samordnade individuella planer (SIP) och kompetensen om varandras uppdrag ska utvecklas ytterligare.

Kortare vårdtider inom slutenvården tenderar att leda till kortare boendetider inom de särskilda boendeformerna, då många svårt sjuka äldre i livets slutskede flyttar in. Detta ställer stora krav på verksamheterna, i synnerhet på hälso- och sjukvården i de särskilda boendeformerna. Det finns behov av utveckling mot mer flexibla boendeformer för korttidsboende och avancerad vård och omsorg i livets slutskede.

Under perioden kommer stor vikt att ligga på systematisk uppföljning av äldreomsorgens samtliga utförarverksamheter. Det sker kontinuerligt en vidareutvecklad verksamhetsuppföljning med tyngdpunkt på den individuella uppföljningen inom såväl hemtjänst som det särskilda boendet.

Inriktningen att kommunerna i Stockholms län ska ta över och skatteväxla hemsjukvården innebär stora förändringar och troligen ett ökat kvarboende.

2.4 Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/ behov

Stödet till personer med funktionsnedsättning kommer sannolikt att öka i omfattning och avser främst insatserna boendestöd enligt SoL och bostad med särskild service för vuxna och daglig verksamhet enligt LSS. Lagen om valfrihet, LOV, gäller för ett flertal insatser inom området funktionsnedsättning. Få privata utförare ansöker om inträde enligt LOV när det gäller boenden enligt LSS § 9:9 (boende för vuxna). Detta beror sannolikt på att det är mer

lönsamt att stå utanför och sälja platser till högre kostnader till stadsdelsnämnderna. Inom daglig verksamhet och korttidsboenden är behovet mer än väl täckt av verksamheter som säljer platser inom LOV i staden.

Behovet av specialbostäder för personer med funktionsnedsättning inom stadsdelsområdet kan sannolikt tillgodoses genom planerad nybyggnation i Norra Djurgårdsstaden. En ökning av antalet ärenden med insatser enligt både LSS och LASS förväntas i takt med nybebyggelsen i området. Gruppboendestäder behöver byggas med rimliga boendekostnader för personer med speciella behov, såsom personer med förvärvad hjärnskada, yngre dementa och äldre. Traditionella gruppboendestäder efterfrågas dock allt mindre av yngre personer med funktionsnedsättning. Personer med neuropsykiatriska diagnoser har önskemål om egna lägenheter med stöd. För denna växande målgrupp behöver samarbete, ansvar och organisation mellan kommun, landstingets psykiatri och habilitering tydliggöras.

Ekonomi

Det finns en stor osäkerhet vad gäller de ekonomiska konsekvenserna av nybyggnationen av specialbostäder. Ersättningen nämnden erhåller beror på nivån av det stödbehov som de boende som flyttar in kommer att ha. Den enskildes hyreskostnad kommer att vara förhållandevis hög och därmed ökar även nämndens kostnader genom att de boende sannolikt kommer att vara i behov av kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (KBH).

Personal

Rekryteringsbehovet av personal till de nya specialbostäderna bedöms kunna tillgodoses framöver. På sikt kan det bli aktuellt att också förstärka antalet biståndsbedömare om ökningen av det totala antalet ärenden fortsätter.

Prioriteringar och effektiviseringar

Metoder och arbetssätt utvecklas kontinuerligt för att få en bättre kontroll av att brukaren får insatser i den omfattning som biståndsbeslutet anger och att likvärdig biståndsbedömning sker. Uppföljningarna av utförarverksamheter som drivs i egen regi behöver utvecklas, ett arbete som redan har påbörjats.

Personer med funktionsnedsättning har stora svårigheter att komma ut på den reguljära arbetsmarknaden och målet ska vara i möjligaste mån lönearbete. Det finns behov av gemensamma insatser från kommun, arbetsförmedling, försäkringskassa och arbetsgivare att öka antalet arbetstillfällen för dessa grupper. Flera verksamheter inom daglig verksamhet arbetar idag aktivt för att den enskilde ska kunna komma ut i eget arbete i samverkan med ovanstående aktörer.

2.5 Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

Antalet ensamkommande flyktingbarn har ökat markant i staden och förväntas fortsätta vara på en hög nivå under planperioden. Utbyggnaden av Norra Djurgårdsstaden genererar stor inflyttning av personer till stadsdelen något som troligtvis kommer leda till fler anmälningar till socialtjänsten och en ökning av familjerättsärende. Antalet unga personer som mår psykiskt dåligt har blivit fler och kan befaras öka ytterligare. På ungdomsmottagningen arbetar kuratorer riktat mot målgruppen men personalresurserna kan behöva utökas under

planperioden.

För vuxna med missbruksproblematik har förvaltningen noterat en ökning av antalet LVM-anmälningar från beroendevården. Många av personerna som anmäls har komplexa vårdbehov med blandmissbruk av alkohol och narkotika i kombination med psykisk ohälsa och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Behoven av samordnade insatser genom case manager är fortsatt stor. Det dominerande missbrukspreparatet bland vuxnenhetens klienter är fortfarande alkohol. Klienterna har dock blivit äldre och 50 % av enhetens klienter befinner sig i åldersspannet 45-64 år samt 10 % av klienterna är över 65 år. Enbart fem procent av enhetens klienter är under 25 år. Förändringar i klientgrupp och missbrukspreparat ger ett ändrat behov av behandlingsinsatser, vilket bör beaktas i framtida upphandlingar.

Inom socialpsykiatri förväntas en fortsatt tillströmning av personer med behov av stöd, framförallt av yngre personer (20-35 år) med ADHD-diagnoser. Därutöver växer gruppen äldre med psykiatriska sjukdomar. För att kunna tillgodose dessa gruppers behov ställs stora krav på specialkompetens och effektiva arbetsformer inom socialpsykiatriens boendestöd samt ett varierat utbud av insatser. Samverkan med psykiatri behöver utvecklas och förbättras för att nå en samsyn kring klientgruppen.

Ekonomi

Inom hela verksamhetsområdet är ett nära och fungerande samarbete med hälso- och sjukvården helt avgörande för ett effektivt resursutnyttjande för båda huvudmännen. De samverkansöverenskommelser som finns för både vuxna och barn ger i teorin goda förutsättningar för det, men arbetet med samordnade individuella planer (SIP) och kompetensen om varandras uppdrag behöver utvecklas ytterligare.

Personal

Personalomsättningen inom verksamhetsområdet är förhållandevis låg och förväntas vara så under planperioden. Dock kommer det troligtvis vara svårt att rekrytera erfarna medarbetare framöver, framförallt som socialsekreterare till utredning barn och ungdom. Förstärkning av socialsekreterare kan behövas inom barn och ungdom om antalet anmälningar fortsätter öka.

Prioriteringar och effektiviseringar

Nya föreskrifter om våld i nära relationer från Socialstyrelsen har ytterligare skärpt kraven på kommunen att tillhandahålla skydd, stöd och hjälp för våldsutsatta vuxna och för barn som bevittnat våld. Våldsutsatta personer som sökte hjälp i staden ökade under 2014 och kommer troligen att stiga ytterligare. Förvaltningens organisation för kvinnofrid och arbete med våld i nära relationer ska ses över för att ärenden ska handläggas så rättsäkert och skyndsamt som möjligt. Kompetensen hos samtliga medarbetare behöver fortsatt stärkas för att kunna ge ett professionellt stöd till personer som söker råd och hjälp. Det finns dessutom ett behov av en stadsövergripande samordning av insatser för våldsutövare.

För att stödja missbrukare på ett kostnadseffektivt sätt är det viktigt att samarbetet med andra huvudmän fortsätter att utvecklas och utgångspunkten för detta finns i samverkansöverenskommelsen där också beroendevård, psykiatri, habiliteringen och kriminalvården ingår. Förvaltningen ser att särskilt samarbetet med psykiatri bör förbättras.

Stadsdelsnämnden fortsätter att arbeta mycket aktivt med vräkningsförebyggande åtgärder för att förhindra hemlöshet genom att söka upp och ge stöd till familjer och personer som befinner sig i riskzonen för hemlöshet.

2.6 Stadsmiljöverksamhet

Omvärldsfaktorer

Östermalm har parkanläggningar som utgör ett stort värde för alla invånare och besökare i ett växande och sammanhållet Stockholm. Fler parkbesökare och efterfrågan på fler funktioner ställer höga krav på skötsel och förnyelse av parkerna så att de blir långsiktigt hållbara. Många förskolor och skolor saknar egen gård för utelek och är hänvisade till parkerna som därigenom får ett ökat slitage. Nämnden medverkar i planeringen för nya och attraktiva bostäder med grönskande utomhusmiljöer, bra samhällsservice och hållbara livsstilar, och har ett stort ansvar i planeringen av Norra Djurgårdsstaden och flera andra stadsutvecklingsprojekt på Östermalm.

Ekonomi

Genom den stadsgemensamma satsningen på reinvesteringar förlängs parkanläggningarnas livslängd. Förvaltningens analys är att det i ett långsiktigt perspektiv kan vara mer ekonomiskt hållbart att se över driftbudgeten för att minska framtida behov av reinvesteringar.

Förvaltningen ser även ett behov av att se över fördelningsnyckeln för stadsmiljö, och att det skulle vara intressant att använda driftkostnadsanalyser i budgetarbetet. Den verkliga kostnaden för de driftinsatser som krävs för att parkerna ska uppnå god kvalitet utifrån uppställda mål behöver då tas fram. Differensen mellan driftbudget och resultatet av analysen är ett mått på det framtida reinvesteringsbehovet.

Prioriteringar och effektiviseringar

Invånarna ska känna sig delaktiga i utvecklingen av stadsmiljön på Östermalm. Inför 2018 tas en ny lokal parkplan med utgångspunkt i Den gröna promenadstaden – strategi för utveckling av park och natur, samt Stockholms parkprogram. Under 2016 och 2017 utarbetas underlag för parkplanen, bland annat en strategi för långsiktig utveckling av stadsdelsområdets parker. Parkplanen bygger på medborgarförslag, trygghetsvandringar, idéer från östermalmsborna, medborgarenkäter samt samarbete med berörda fackförvaltningar.

Insatser för att minska nedskräpning och öka ansvarskänslan för vår gemensamma parkmiljö fortsätter. Nya former för att engagera invånarna att delta i parkskötseln provas genom att en park inom stadsdelsområdet utses som pilotprojekt, och därefter utvärderas resultatet.

Förvaltningen avser även att verka för fler brukaravtal med bland annat att uppmuntra och ge möjlighet till stadsodling i utvalda och mindre använda delar av parkmiljön.

För att uppnå målet om en bra utemiljö för barnen enligt barnkonventionen satsas reinvesteringsmedel på tillgängliga och spännande lekplatser: Principer för utformning av förskolegårdar tas fram genom att deltagande i projektarbetet Staden i ögonhöjd.

2.7 Ekonomiskt bistånd

Demografiska förutsättningar och förändrad efterfrågan/behov

Den stora inflyttning som sker till stadsdelsområdet framöver förväntas inte leda till att bidragsberoendet procentuellt ökar. Förvaltningens bedömning är att antalet arbetslösa kommer att vara fortsatt lågt, trots hög inflyttning. Dock kommer gruppen bidragsberoende som står långt från arbetsmarknaden att kvarstå i nuvarande omfattning under lång tid.

En stor del av de ärenden som aktualiseras uppvisar en komplex problematik, bland annat

personer med misstänkt neuropsykiatrisk problematik och som inte genomgått utredning inom hälso- och sjukvården. Det kräver ofta ett omfattande motivationsarbete för att personerna ska etablera kontakter med andra huvudmän som sjukvården, vilket ställer stora krav på personalens kompetens samt är mycket tidskrävande. Många blir kvar i bidragsberoende under lång tid på grund av ohälsa, ofta av socialmedicinsk karaktär och på grund av långvarig arbetslöshet. Förvaltningens bedömning är att detta inte kommer att förändras under planperioden. Samarbetet med hälso- och sjukvården måste förbättras för att kunna möta problematiken.

Ekonomi

Faktorer som särskilt påverkar kostnaderna är arbetsmarknadsläget och bidragstidens längd. Vidare är ärendena i innerstaden till övervägande del ensamstående hushåll utan barn som inte har rätt till några andra bidrag, exempelvis bostadsbidrag. Hyreskostnaden för ett andrahands- eller inneboendekontrakt överstiger ofta den genomsnittskostnad som en försörjningsstödstagare är berättigad till enligt norm, vilket i hög grad påverkar kostnadsutvecklingen. Bristen på hyreslägenheter inverkar på hyresnivån.

Personal

Under en längre tid har det varit hög personalomsättning och bedömningen är att det även fortsättningsvis kommer att vara svårt att rekrytera personal med rätt kompetens och med erfarenhet av arbetet. En åtgärd som förväntas ge effekt framöver är att förvaltningen erbjuder nyanställda mentorskap samt en introduktionstid på ett år. På enheten fortsätter arbetet med att utveckla bemötande och tillgänglighet.

Prioriteringar och effektiviseringar

Under planperioden prioriteras unga personer mellan 18 - 25 år samt personer som är sjukskrivna och långtidsbidragsberoende.

2.8 Arbetsmarknadsåtgärder

En prioriterad grupp är de som inte ingår i Jobbtorg Stockholm/Jobbtorg Resurs målgrupp och en arbetslivsinriktad rehabilitering bedrivs i egen regi som arbetar med personer som står långt från arbetsmarknaden. Det kan vara personer som tidigare deltagit i flera olika åtgärder utan resultat, långtidssjukskrivna, personer med tidigare missbruksbakgrund eller odefinierad problematik. Verksamheten erbjuder individuellt utformat stöd och arbetsprövning, praktik och offentligt skyddat arbete (OSA) är viktiga inslag. Ett nära samarbete med hälso- och sjukvården, försäkringskassan och arbetsförmedlingen är helt nödvändigt för att lyckas med att förkorta bidragstiden för den enskilde.

Samarbetet med Jobbtorg behöver fortsätta utvecklas för att få till stånd ytterligare ökad genomströmning från OSA till annan anställningsform.

Feriearbete är en satsning som staden gör för att ungdomar mellan 16 - 19 år ska få möjlighet att introduceras till arbetslivet.

2.9 Personal

Personal- och kompetensförsörjning

I februari 2015 var antalet månadsavlönade drygt 900 och antalet timavlönade var drygt 250.

Under planeringsperioden förväntas förvaltningen att växa inom samtliga programområden vilket kommer att leda till en ökning av månads- och timavlönad personal och ställa ökade krav på förvaltningens stödfunktioner, bl a avseende kompetensbaserad rekrytering där även serviceförvaltningens rekryteringsstöd kommer att anlitas. Förvaltningen kommer att prioritera arbetet med att erbjuda heltidsanställning till ofrivilligt deltidanställda. Inom äldreomsorgen där de flesta deltidanställda återfinns räknar förvaltningen med att kunna hitta lösningar för de flesta som vill arbeta heltid under de närmsta åren. Nya förfrågningar kommer att gå ut till deltidanställda inom övriga verksamhetsprogram. Andelen kvinnliga anställda är 88 % och förväntas ligga på ungefär samma nivå framöver.

Ledarförsörjning

Elva av förvaltningens anställda chefer är 62 år eller äldre, under planeringsperioden fyller nio av dem 65 år. Chefsforum och stadens utbildningserbjudande ska bidra till att utveckla förvaltningens chefer. Förvaltningens tidigare traineeprogram har gjort att förvaltningen kunnat internrekrytera ledare och gett förvaltningen viktiga erfarenheter för eventuella framtida traine utbildningar.

Sjukfrånvaro

Sänkningen av sjukfrånvaron, både för kort- och långtid, har varit ett prioriterat mål under flera år. Sjukfrånvaron har dock stigit för samtliga program under 2014 och är i februari 2015 7 %. Samarbetet med företagshälsovården och andra aktörer kommer att fortgå, tex med arbetslivsresurs för att hitta lösningar både på individnivå och se om det t e x finns organisatoriska förklaringar till att sjukfrånvaron stiger inom vissa enheter/avdelningar. Förvaltningen följer sjukfrånvaron på enhetsnivå och har en kontinuerlig dialog med berörda chefer. Både kort- och långtidssjukfrånvaroutvecklingen följs på olika nivåer.

Trygg arbetsmiljö för boende och anställda

Ett förvaltningsövergripande program för att säkerställa en trygg miljö för brukare och anställda kommer att tas fram. Arbetet har påbörjats inom Barn och Ungdom och kommer att fortsätta inom övriga program under 2015 och implementeras kommande år.

Medarbetarnas kompetens/ rekryteringsbehov

En särskild kompetensförsörjningsplan tas fram varje år i samband med arbetet med verksamhetsplan. Av tabellen framgår befattningskategorier med medarbetare som fyller 65 mellan åren 2016-2018.

Avdelning/Befattning	Fyller 65 år 2016	Fyller 65 år 2017	Fyller 65 år 2018
Barn och Ungdom	3 förskollärare	5 förskollärare	4 förskollärare
	5 barnskötare	3 barnskötare	2 barnskötare
		2 chefer	2 chefer
Äldreomsorgen	6 vårdbiträden/undersk	6 vårdbiträden/undersk	6 vårdbiträden/undersk
	1chef	2 chefer	1 chef
Socialtjänsten	1 socialsekreterare	2 socialsekreterare	3 socialsekreterare/biståndsbed

Avdelning/Befattning	Fyller 65 år 2016	Fyller 65 år 2017	Fyller 65 år 2018
	1 chef		
Administrationen	1 verksamhetscontroller	1 controller 1 lokalintendent	1 kontorsvaktmästare

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Mnkr	Budget 2014	Budget 2015	Plan 2016	Plan 2017
Driftverksamhet				
Anslag för nämndens verksamhet				
Kostnader (-)	-1 244,7	-1 291,3	-1 291,3	-1 291,3
Drift och underhåll	-1 240,8	-1 287,0	-1 287,0	-1 287,0
Avskrivningar	-2,7	-2,9	-2,9	-2,9
Internräntor	1,2	1,4	1,4	1,4
Intäkter	42,9	43,6	43,6	43,6
Summa stadsdelsnämnd - netto	-1 201,8	-1 247,7	-1 247,7	-1 247,7
Investeringsplan				
Utgifter (-)	-8,0	-6,9	-4,1	-4,1
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Inventarier och maskiner	-8,0	-6,9	-4,1	-4,1

Budgeten kommer att justeras inom förskola och funktionshinder utifrån prestationsförändringar och inom övriga verksamheter utifrån vid budgettillfället kända demografiska faktorer och politiska prioriteringar.

3.1 Drift

Under planperioden förväntas ett ökat antal barn i förskoleåldern. Valfrihetssystemet gäller och föräldrar kan välja mellan såväl kommunala som privata utförare. I dag väljer ca 55 % kommunal utförare för vilka nämnden ansvarar.

I det nya bostadsområdet i Norra Djurgårdsstaden planeras tidigt för nyetablering av förskolor. Vid nyetablering av förskolor i ett område av den storlek som Norra Djurgårdsstaden utgör bör stadsdelsnämnden kompenseras för kapitalkostnaderna (avskrivning och räntor) vid investeringar i inventarier. Dessa investeringar kan enligt

nuvarande regler inte finansieras av stimulansbidrag då stimulansbidraget inte får användas till investeringar. Därför faller samtliga kapitalkostnaderna inom driftbudgeten och belastar nämnden.

Hyreskostnaden vid nyetablering av förskolor närmar sig 30 000 kr per barn och år. Idag utgör den peng som Kommunfullmäktige beslutat ska gå direkt till förskolorna 80 % av den schablon stadsdelen får i budgettilldelning. Mellanskillnaden mellan schablon och peng, 20 %, ska finansiera hyror, lokalunderhåll, programstab, kostnader för gemensamma verksamhetssystem, nämnd, administration. År 2014 utgjorde mellanskillnaden ca 26 000 kr/förskolebarn vilket därför i vissa fall inte ens täcker hyreskostnaden. I budgeten för 2015 kompenseras stadsdelarna med 60 % av merkostnaden över en takhyra om ca 1 200 kr/kvm. 40 % av kostnaden får stadsdelen hitta finansiering för på annat håll. För att barngruppernas storlek ska hållas inom målsatta nivåer samtidigt som antalet förskolepedagoger bibehålls eller ökar behöver i framtiden stadsdelsnämnder med omfattande nyetablering på något sätt kompenseras för de höga hyresnivåerna antingen genom att förskoleschablonen i sin konstruktion kan kompensera vid nyetablering eller att kompensationen för höga hyror inom förskolan förstärks ytterligare.

Resurstilldelning inom stöd för personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri ska stimulera till att fler bostäder kan inrättas i dyra nyproduktioner. Det finns stor risk att hyreskostnaderna i nyproduktion blir så höga att nämnden kan komma att behöva betala kostnader för kommunalt bostadsbidrag till inflyttade.

Medel för ungdomssatsningar i nyetablerade områden bör tillföras så att t ex parklekar, fritidsgårdar, fältassistenter kan möta de nyetablerade invånarnas behov av aktiviteter, vilket kan bidra till ökad trygghet i det nyetablerade området.

Övergångar av verksamhet från entreprenad till egen regi kan komma att i en övergång ställa krav på den egna organisationen med ökade kostnader i form av anpassningar av it-stöd, bemanningsfrågor, utbildning och rekrytering.

3.2 Investeringar

I flerårsbudgeten ska nämnden besluta om investeringar som nämnden anser är prioriterade för planperioden. Investeringsönskemålen redovisas i bilaga 1. För investeringsmedel fördelade genom fördelningsnyckeln rustas småparker inom stadsdelsområdet.

Kapitalkostnader Stadsmiljö

se bilaga 1.

Investeringar och kapitalkostnader för Inventarier

Med byggnation av norra Djurgårdsstaden kommer såväl förskolor, parklekar som specialbostäder för personer med funktionsnedsättning att tillföras i området. Förvaltningen uppskattar överslagsmässigt med en investeringskostnad för start per avdelning om ca 150-200 tkr. Nämnden har en investeringsbudget om 2,2 mnkr per år. Tillkommande förskoleavdelningar och servicelägenheter bedöms ligga inom ramen för detta under de två första åren. I planering för 2018 finns idag fem förskolor om ca 20 avdelningar. Hur dessa fördelas mellan kommunala och privata anordnare är i dagsläget inte fastställt liksom den exakta införandetiden. På sikt kommer medel behövas för en upprustning av möblerna i de gemensamma utrymmena på vård- och omsorgsboendena. De är i vissa fall gamla samt utsätts

för betydande slitage. Likaså kommer larmen inom vård- och omsorgsboendena att behöva ersättas inom en snar framtid då de är av äldre modell med återkommande behov av service.

4 Övriga redovisningar

Demokrati

Ett arbete för demokratisk utveckling innebär att öka kompetens och systematik i den dagliga verksamheten gällande mänskliga rättigheter, barnkonvention, diskriminering, jämställdhet och HBTQ, samt att motverka våld i nära relationer, rasism och våldsbejakande extremism. Arbetet är långsiktigt och kan kräva resurser i olika form.

I nämndens verksamheter ska råda tillgänglighet, alla bemötas lika och med respekt oavsett kön, könsidentitet, ålder, ursprung, etnicitet, sexuell läggning eller funktionsnedsättning. Barnperspektivet beaktas i förvaltningens verksamheter. De som får insatser ska vara delaktiga i utredning, planering, genomförande och uppföljning av insatsen. Resultat i brukarundersökningar ska tas tillvara på ett medvetet sätt. Förvaltningen kommer att uppmärksamma och utveckla ett genusperspektiv i alla verksamheter. Verksamheterna ska utvecklas i dialog med medborgarna, bl a ska formerna för ungdomars inflytande utredas.

En utmaning i demokratiarbetet är att uppdra att öka valdeltagandet, vilket ligger utanför nämndens kärnverksamhet. Inom Östermalm stadsdelsområde som helhet är valdeltagandet förhållandevis högt. För området Norrmalm-Östermalm-Gamla Stan var det genomsnittliga valdeltagandet 89,2 % i riksdagsvalet 2014. I val till EU-parlamentet något lägre; 66,37%. I båda valen ökade valdeltagandet i förhållande till föregående val, och ligger över riksgenomsnittet. Det är dock av stor vikt att upprätthålla det höga valdeltagandet.

Se vidare nämndens strategiska satsningar under kommunfullmäktiges inriktningsmål ovan; 1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm.

Genusbudgetering

Redovisas i bilaga 2

IT-kostnader

IT används som stöd i arbetat i stor utsträckning, och kraven på dokumentation i omsorgsverksamheterna har tilltagit under senare år. IT-stödet kan medverka till att reducera tidsåtgång och kostnader. Det är dock inte helt belagt att stadens IT-kostnader regelmässigt medför effektivitetsvinster. Nämnden har också få möjligheter att påverka IT-kostnaderna. Gemensam IT-drift upphandlas centralt. Kostnader för exempelvis verksamhetssystem nycklas ut, bland annat med utgångspunkt i antal användare, vilket i sin tur styrs av lokala verksamhetsbehov. Staden bör söka lösningar för att säkerställa IT-kostnadernas direkta relation till önskad effektivitet i verksamheterna.

5 Lokalförsörjningsplan

Planen utgår från den lokalsituation som råder per den 1 mars 2015 och uppgifter redovisas med beräkning av helårseffekt.

5.1 Inledning

Östermalms stadsdelsområde har en ökande befolkning i tillkommande bostadsområden som Norra Djurgårdsstaden men även på övriga Östermalm. Förvaltningen deltar aktivt i de nya planprojekten och nya förskolor planeras in bostadsområdena.

Behovet av specialbostäder för personer med funktionsnedsättning boende inom stadsdelsområdet kommer troligen att tillgodoses genom den planerade nybyggnationen i stadsdelen Norra Djurgårdsstaden. Förvaltningen är dock angelägen om att ytterligare bostäder byggs med rimliga boendekostnader, så att stadens hela behov i större utsträckning täcks.

Den äldre gruppen, 80 år och äldre fortsätter minska fram till 2016, ökar sedan måttligt under planperioden. Då den äldre åldersgruppen bedöms ha de största behoven av äldreomsorg kommer behov av insatser inom främst vård- och omsorgsboende i stor sett vara oförändrad inom planperioden. Kundval/valfrihetssystem finns inom hemtjänsten, vård- och omsorgsboende samt inom dagverksamheter.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler

Befolkningsprognosen visar en ökning av barn i förskoleåldern under perioden. Huvudtrenden förklaras av den utbyggnad som ska växa fram och de bostäder som planeras inom Hjorthagen och Värtahamnens område och andra byggprojekt i stadsdelsområdet, föräldrarnas möjlighet att ansöka om plats när som helt under året samt att välja förskola har lett till dels ett ökat antal sökande men även en större efterfrågan på i förhållande till hemmet närbelägna placeringar. Barnantalet i stadsdelen förväntas under planperioden öka med ca 5 % och till 2018 uppgå till 4000 barn. Andelen inskrivna barn i förskolan på Östermalm uppgår till cirka 94 % av alla barn, av dessa går cirka 55 % i kommunala förskolor.

Valfrihetssystemet inom vård- och omsorgsboende påverkar var förvaltningen köper sina platser. Det är viktigt att följa effekterna av valfrihetssystemet då det är den enskildes val som avgör var eventuellt överutbud av platser finns. Etablering av privata vård- och omsorgsboende inom stadsdelen kan förändra behovet av lokaler. Tendensen de senaste åren är att fler privata hemtjänstaktörer har etablerat sig. Den kommunala hemtjänsten arbetar för att finna lokaler nära brukarna.

5.3 Kapacitetsbeskrivning

Förskolan är organiserad i sex resultatenheter som i sin tur består av ett antal förskolor fördelade på 36 adresser.

Antalet barn i åldern 1-5 år som var inskrivna i Östermalms kommunala förskolor i februari 2015 är 1906 och i enskilda förskolor 1 528 totalt 3434 barn.

I kommunal regi finns tre stödboenden enligt SoL, med totalt 25 lägenheter.

I kommunal regi finns två gruppboendestäder enligt LSS, totalt 12 lägenheter.

Fyra gruppboendestäder enligt LSS drivs på entreprenad, totalt 21 lägenheter.

Totalt 58 lägenheter.

Under 2015 tillkommer 7 lägenheter i ett serviceboende enligt LSS i kommunal regi med inflyttningsstart den 15 april fram till 18 augusti i kvarteret Töfsingdalen i Norra Djurgårdsstaden.

Även en daglig verksamhet enligt LSS drivs på entreprenad.

Inom Östermalm finns fem vård- och omsorgsboende med heldygnsomsorg med för närvarande totalt 417 platser, två lokaler för öppen hemtjänst, en dagverksamhet och en träffpunkt. I den gemensamma planeringen för vård- och omsorgsboenden i Stockholms stad har tidigare konstaterat att det kommer att finnas ett visst överskott av bostäder i vård- och omsorgsboende i innerstaden. I och med valfrihetssystemet är bedömningen att ett antal av dessa bostäder kommer att vara attraktiva för äldre från övriga regioner som vill flytta till innerstaden på grund av bland annat bra kommunikationer för anhöriga.

Karlavägen 104, lokalen där stadsdelsdirektör med stab, ekonomi och personalfunktion, barn och ungdom, försörjningsstöd, beställarenheten inom äldreomsorg. Yta 2185 kvm, antal arbetsplatser 117.

Karlavägen 112, Vuxenenheten, Stöd och service, Socialpsykiatriska enheten, yta 551 kvm, antal arbetsplatser 23. Beroendemottagningen som tillhör Stockholms läns sjukvårdsområde hyr ca 137 kvm av 551 kvm, antal arbetsplatser 5. Denna verksamhet kommer att flytta under 2015, vilket betyder att personal som tillhör stöd och serviceenheten, och som nu sitter på Karlavägen 104, kan ha sin placering på Karlavägen 112.

Karlavägen 112 plan 5, Familjeenheten, yta kvm 570, antal arbetsplatser 23.

Oxenstiernsgatan 31, Personliga ombud och kommunal, yta 113 kvm, antal arbetsplatser 5.

5.4 Förändringar i lokalbeståndet

I Norra Djurgårdsstaden fortsätter planeringen av områdets olika utbyggnadsetapper. I årsskiftet 2016/2017 startar den sista förskolan i Etapp Västra kvarteret Björnlandet med en kapacitet av 72 barn, vilket betyder att i hela Västra kommer det att finnas en total en kapacitet på 194 förskoleplatser. Under 2018 beräknas ytterligare 5 förskolor vara klara för inflyttning. Några av dessa kan komma att drivas i enskild regi och några i kommunal regi.

Nämnden har i november 2014 beslutat i ett inriktningsärende att fortsätta utreda förutsättningen för en parklek i detaljplan Jackproppen i Norra Djurgårdsstaden. I ärendet framgår att förutsättningen för verksamheten är att byggkostnaden kan hållas i en nivå så hyreskostnaden kan bli rimlig för stadsdelen. Hyreskostnaden för stadsdelens befintliga parklekar är 870 kr/kvm. Parkleken beräknas vara klar 2018.

På Gärdet i kvarteret Stettin kommer en ny förskola med plats för 72 barn starta 2017.

På Lappkärrsberget planeras byggnation av studentlägenheter på mark där stadsdelen har två friliggande förskolor, Forskarbacken 14 och Professorsslingan 47, vilket betyder att dessa

kommer att rivas och ny förskola på 7 avdelningar planeras i ett av bostadshusen datum för start osäkert då planen är överklagad, eventuell start 2018

I Norra Djurgårdsstaden etapp 2 Norra, planeras 12 servicelägenheter inflyttning beräknas till 2016.

En gruppobostad med 5 lägenheter är planerad i Etapp 1 Västra, inflyttning beräknas till 2016.

I skrivande stund har avtalet gällande förskolan Fältöversten blivit uppsagt för avflyttning till 2015-12-31. Med största sannolikhet kommer bostadsrättsföreningen även att säga upp hyresavtalet gällande hemtjänstlokalen på Fältöversten. Avtalet är uppsägningsbart till 2015-12-31 med upphörande 2016-09-30.

5.5 Kostnadsutveckling

Lokalhyrorna på Östermalm är höga och de flesta förskolelokaler har marknadshyresavtal. Nämndens andel av hyresavtal hos privata hyresvärdar har ökat med anledning av ombildningar till bostadsrätter. Förvaltningen räknar med att hyreskostnaderna kommer att öka med anledning av nyproduktionen i Norra Djurgårdsstaden och andra nyproduktionsområden.

Den senast färdigprojekterade och hyressatta förskolan i Norra Djurgårdsstaden är hyran per kvadratmeter på 3 033 kr och årshyran per barn 29 872 kr inklusive särkostnadstillägg, värme och fastighetsskatt.

Även gruppobostäder och servicelägenheter påverkas av det höga hyresläget i nyproduktionen, vilket får till följd att dessa kan bli svåra att finansiera inom gällande pengssystem.

- beräknad bruttohyreskostnad 2015 omsorgsmoms avdragen: 108,7 mnkr
- beräknad hyresintäkt 2015: 34,8 mnkr (eventuella vakanser kan påverka)

Nämnden har i genomförandeärenden uppdragit till Fastighetskontoret att förvärva bostadsrätter enligt nedan;

- gruppobostad, kvarteret Tyresta, NDS, 2016, uppskattad förvärvskostnad 15,7 mnkr
- förskola, kvarteret Stettin, 2017, uppskattad förvärvskostnad 35,8 mnkr

5.6 Effektiviseringsmöjligheter

Förvaltningen arbetar fortlöpande med inventering av lokalbehovet för att matcha efterfrågan och behov med för verksamheterna lämpliga lokaler. Lokaleffektiviseringar, omstruktureringar, anpassningar och uppgraderingar i lokalbeståndet pågår fortlöpande. I lokalerna på förvaltningskontoret på Karlavägen 104, som delas av verksamheterna och de administrativa funktionerna, delar flera handläggare rum idag där så är möjligt. När nya förskolor planeras strävas efter yteffektiva lösningar.

5.7 Övrigt

Större bostadsprojekt under planerande och byggande 2015-2016

Laga kraft vunna planer

- Svea Artilleri, musikhögskolan ny byggnad samt 360 lägenheter, byggnation pågår.
- Sädesärlan, Engelbrektskolan, 80 lägenheter, byggnation pågår
- Tegelludden 16, 40 lgh, byggnation pågår
- Tegelludden 17, 100 lgh, byggnation pågår
- Etapp Västra Norra Djurgårdsstaden, 1200 bostäder byggnation pågår och inflyttning börjar VT 2014
- Norra 2 Norra Djurgårdsstaden 560 lgh byggnation pågår
- Riddaren 5 och 6, 40 lägenheter och skola, byggnation pågår
- Stettin 7, Ladugårdsgärdet, 140 lägenheter, planen antogs augusti 2014

Antagna planer:

- Filosofen, Lappkärrsberget, 700 studentlägenheter, detaljplanen är överklagad
- Albano – Institutionsbyggnader samt cirka 1000 student- och forskarbostäder, detaljplanen är överklagad
- Våbeln 2, Ladugårdsgärdet – 33 lägenheter planen är överklagad
- Ängsbotten i Norra Djurgårdsstaden, bostäder/studentbostäder/kontor, 520 lägenheter varav ett stort antal studentlägenheter. Detaljplanen antogs av kommunfullmäktige i februari 2014
- Våbeln 3, Ladugårdsgärdet, 400 studentlägenheter. Detaljplanen antogs av kommunfullmäktige i februari 2015
- Brofästet, Norra Djurgårdsstaden cirka 500 bostäder, förskola, äldreboende, lokaler. Detaljplanen antogs av kommunfullmäktige i februari 2015
- Gasklocka 3 och 4, i Norra Djurgårdsstaden, ca 530 lgh, planen godkändes i stadsbyggnadsnämnden 2013. Antagen i kommunfullmäktige, överklagad

Pågående planer

- Svea Artilleri 2, studentbostäder, privat förskola mm, utställning under 2014
- Gasverksområdet 150 lägenheter, lokaler och verksamheter, detaljplan ännu inte startat
- Norra Djurgården 1:37, Ruddammsvägen, studentbostäder, samråd 2014
- Valhallavägen, Cirka 800 bostäder, verksamheter. Programsamråd under 2014
- Ordonnansen 6 110 lgh, samråd VT 2014
- KTH tre detaljplaner totalt 630 lgh, samråd VT 2014
- Klarbäret studentbostäder samråd 2014
- Kolkajen Ropsten 2000 lgh, upp på SBN våren 2015